

BRIEFRAPPORTAGE FLORA EN FAUNA ONDERZOEK

Opdrachtgever Dhr. Ron van Elven
Opgesteld door Dhr. Jaap Gijsbertsen
Datum 20 maart 2017
Betreft Briefrapportage flora en fauna onderzoek Sint Janstraat 92 te Sprundel

Geachte heer Van Elven,

Hierbij ontvangt u per briefrapportage de terugkoppeling van onze bevindingen naar aanleiding van het door ons uitgevoerde flora- en faunaonderzoek (quickscan), op adres Sint Janstraat 92 te Sprundel. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een literatuuronderzoek en verkennend veldbezoek is onderzocht of de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling mogelijkermijns gevolgen heeft voor beschermde natuurwaarden. De resultaten van toetsing en effectbeoordeling worden in deze briefrapportage beschreven.

1. Werkwijze quickscan

In dit flora- en faunaonderzoek zijn de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling getoetst aan Natuurnetwerk Nederland en de Wet natuurbescherming. Om deze toetsing mogelijk te maken heeft een quickscan van de actuele natuurwaarden plaats gevonden. Onderstaand vindt u een beschrijving van de gevolgde werkwijze. Deze werkwijze vloeit voort uit de richtlijnen van het Ministerie van Economische Zaken, zoals beschreven in de brochure 'Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen' (2016). Daarnaast is gewerkt met de checklist 'Inschatting mogelijke aanwezigheid vleermuizen in vooronderzoek natuurwetgeving' uit het Vleermuisprotocol (2013) van de Gegevensautoriteit Natuur.

Literatuuronderzoek

Allereerst is een literatuuronderzoek gericht op de voor het plangebied relevante soorten(groepen) uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van actuele soortverspreidingsinformatie uit onze database, verspreidingsatlassen en actuele websites. Op deze wijze is een inschatting gemaakt van het voorkomen van strikt beschermde soorten in het plangebied en de directe omgeving. Tevens is een inschatting gemaakt van het belang van het plangebied als (onderdeel van) het leefgebied van deze soorten.

Verkennend veldbezoek

Aanvullend werd een verkennend veldbezoek uitgevoerd, met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Hierbij zijn de in het plangebied aanwezige ecotopen beoordeeld en zijn de bevindingen uit het literatuuronderzoek vergeleken met de actuele situatie in het veld. Het verkennend veldbezoek is door een ecooloog van Bureau Buitenwaard uitgevoerd op 28 februari 2017. Tijdens het veldbezoek was het 8 °C, bewolkt en droog.

Op het moment dat het veldbezoek werd uitgevoerd, waren niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen 's nachts actief of verblijven in de winterperiode in zuidelijk gelegen landen. Daarom zijn de eisen die soorten met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en migratieroute aan hun leefomgeving stellen, vergeleken met en getoetst aan de actuele situatie in het plangebied. Voor planten is gelet op de abiotische omstandigheden van de groeiplaats. Op deze manier werd ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen tijdens het veldbezoek, maar hier desondanks toch kunnen voorkomen.

2. Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Het onderzochte plangebied betreft een perceel gelegen aan de oostzijde van Sprundel. Het plangebied ligt aan de rand van de bebouwing. Binnen het plangebied zijn een woonboerderij met enkele bijgebouwen aanwezig. Rondom de gebouwen liggen verhardingen en een tuin. In figuur 1 en 2 zijn de ligging en globale begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1 | Luchtfoto begrenzing plangebied (bron ondergrond: kaartviewer DesLands.nl)

Figuur 2 | Topografische kaart plangebied (bron ondergrond: kaartviewer DesLands.nl)

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een woonboerderij met daarachter enkele bijgebouwen. De boerderij is tot voor kort in gebruik geweest als woonhuis. De bijgebouwen hebben dienst gedaan als stal en opslagruimte. De gebouwen verkeren in bouwvallige staat. Het achterhuis (voormalige deel) is voorzien van een gedeeltelijke spouwmuur. Het dak van de woonboerderij is voorzien van goed sluitende dakpannen, alleen ter hoogte van het voorhuis is dakbeschot aanwezig. Direct rondom de gebouwen ligt een klinkerverharding. De verdere ruimte in de directe omgeving van de bebouwing is

in gebruik als moes- en siertuin. Aan de zuidzijde gaat het plangebied over in een droog agrarisch grasland geflankeerd door enkele bomen. In het plangebied ontbreekt open water. Tijdens het veldbezoek waren de gebouwen vrijwel geheel ontruimd. In de tuin rondom de gebouwen was het merendeel van de (sier) planten en bomen gerooid.

De volgende afbeeldingen (foto 1 t/m 6), geven een impressie van het plangebied en directe omgeving.

Foto 1 | Voorzijde plangebied

Foto 2 | Achterzijde erf met rechts het bakhuis

Foto 3 | Open stal aan zuidrand van het achtererf

Foto 4 | Binnenzijde stal centraal aan de westkant van het erf

Foto 5 | Groenstrook met boomstronken aan westzijde erf

Foto 6 | Zolderruimte woonhuis achterhuis

Voorgenomen ontwikkeling

Opdrachtgever is voornemens de aanwezige gebouwen te slopen en op de vrijkomende ruimte nieuwbouw van een woonhuis met bijgebouwen te realiseren.

3. Toetsing en effectbeoordeling beschermde gebieden

Natura 2000-gebieden worden beschermd onder de Wet natuurbescherming. Bij ruimtelijke ontwikkelingen in of nabij dergelijke gebieden dient getoetst te worden in welke mate zij de habitattypen en -soorten waarvoor het gebied is aangewezen, beïnvloeden. Het plangebied ligt ruim 20 kilometer ten zuidoosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak. Gelet op deze afstand en de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling, leidt deze niet tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in Natura 2000-gebieden. Ook heeft deze ontwikkeling geen significant verstorend effect op de soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen.

In Nederland is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) aangewezen als beschermd netwerk ten behoeve van of ter bevordering van de uitwisseling tussen in het wild levende populaties. Ruimtelijke ontwikkelingen binnen de begrenzing van dit Natuurnetwerk zijn in principe niet toegestaan. Het plangebied Sint Janstraat 92 te Sprundel ligt buiten de NNN begrenzing. Hierdoor is het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur niet van toepassing.

Vervolgonderzoek of toetsing in het kader van gebiedsbescherming is niet van toepassing.

4. Toetsing en effectbeoordeling beschermde soorten

Hieronder worden per relevante soortgroep de bevindingen uit het onderzoek beschreven. Per soortgroep is aansluitend geconcludeerd of er sprake is van effecten van de voorgenomen ingreep op door Wet natuurbescherming beschermde soorten.

Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied is de aanwezigheid van eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) bekend. Dit betreft waarnemingen uit de boomrijke westzijde van Sprundel. Binnen en rondom het plangebied ontbreekt geschikt leefgebied voor deze soort. Van andere beschermde soorten zoals steenmarter (*Martes foina*) en bunzing (*Mustela putorius*) zijn geen waarnemingen uit de omgeving bekend. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van deze of andere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen. Gelet op de afwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten in de directe omgeving, kan het voorkomen van dergelijke soorten redelijkerwijs worden uitgesloten. Voor bunzing geldt in Noord Brabant tot 1 oktober 2017 een tijdelijke vrijstelling van de Wet natuurbescherming.

Algemeen grondgebonden zoogdieren zoals konijn (*Oryctolagus cuniculus*), mol (*Talpa europaeus*) en algemene muizensoorten kunnen wel in het plangebied aangetroffen worden. Met de aanwezigheid van exemplaren van deze soorten moet daarom rekening gehouden worden.

➤ Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op beschermde grondgebonden zoogdieren zijn redelijkerwijs uitgesloten. Voor algemene grondgebonden zoogdieren is de algemene zorgplicht van toepassing.

Vleermuizen

In de omgeving van het plangebied is de aanwezigheid van vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) bekend. Deze soorten maken regelmatig gebruik van gebouwen als hun vaste rust- en verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek is de aanwezige bebouwing onderzocht op de aanwezigheid van en geschiktheid voor vleermuizen. Om donkere ruimten en nissen te onderzoeken is hierbij gebruik gemaakt van een zaklamp en spiegel. Bij deze inspectie zijn geen sporen zoals uitwerpselen, prooiresten of (vette) verkleuringen

aangetroffen. Tijdens de inspectie zijn in de gebouwen voor vleermuizen geschikte wegkruipruimten aangetroffen. De woonboerderij is voorzien van een gedeeltelijke spouwmuur. Deze is via de dakrand voor vleermuizen toegankelijk. Het dak van het voorhuis is voorzien van dakbeschot, de tussenliggende ruimte kan door vleermuizen gebruikt worden als vaste rust- en verblijfplaats. Onder de kantpannen aan de kopgevels bevinden zich openingen die toegang bieden tot de achtergelegen ruimte. Daarnaast zijn er op diverse plaatsen nissen, kieren, muurscheuren en andere voor vleermuizen geschikte ruimten aangetroffen. Deze potentiële verblijfplaatsen bevinden zich met name in de woonboerderij en het daarachter liggende bakhuis (oostzijde perceel). De overige bijgebouwen zijn door hun open karakter en het ontbreken van besloten ruimten ongeschikt voor vleermuizen.

Omdat door de sloop van gebouwen meerdere potentiële verblijfplaatsen verdwijnen, leidt de ingreep mogelijk tot een overtreding van artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming. Het is daarom noodzakelijk nader onderzoek naar het voorkomen van gebouwbewonende vleermuissoorten in het plangebied te verrichten. Het verdient aanbeveling dit onderzoek uit te voeren volgens het Vleermuisprotocol (2013) van de Gegevensautoriteit Natuur. Bij gebruikmaking van dit protocol wordt een eventuele ontheffingsaanvraag door het bevoegd gezag vrijwel zeker in behandeling genomen. Tevens geeft het Vleermuisprotocol invulling aan de onderzoeksinspanning voortkomend uit de Wet natuurbescherming. Een aanvullend vleermuisonderzoek bestaat uit vier nachtelijke bezoeken verspreid over de periode 15 mei tot 1 oktober. Tijdens een vleermuisonderzoek wordt gebruik gemaakt van een *heterodyne* batdetector met *time expansion*.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor een aantal soorten vleermuizen. Op grond van de geringe omvang van het plangebied is de kans klein dat het een essentieel foerageergebied betreft. Lijnvormige elementen zijn niet aanwezig, waarmee ook vliegroutes van vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

- Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten. Het is daarom noodzakelijk aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied uit te voeren.

Broedvogels

De bescherming van broedvogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat zelf een nieuw nest te maken. Omdat voor deze soorten geldt dat het nest eenmalig wordt gebruikt, zijn dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik (broedseizoen) van vogels beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene broedvogels waaronder Turkse tortel (*Streptopelia decaocto*), roodborst (*Erithacus rubecula*) en merel (*Turdus merula*) aangetroffen. Deze soorten kunnen in de groenstructuur aan de randen van het plangebied tot broeden komen. In sommige gevallen nestelen roodborst en merel ook in open schuren, bijvoorbeeld op een brede balk of met het nest ingeklemd tussen twee planken.

Vogelsoorten met vaste rust- en verblijfplaatsen (categorie 1-4), waarvan het nest jaarrond beschermd is komen in de omgeving van het plangebied voor. Het betreft hier bijvoorbeeld buizerd (*Buteo buteo*), sperwer (*Accipiter nisus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en huismus (*Passer domesticus*). Van buizerd en sperwer zijn binnen het plangebied geen nesten aangetroffen, ook ontbreken voor deze soorten geschikte nestbomen. Waarnemingen van uilen in de nabijheid van het plangebied komen niet voor. Gierzwaluw en huismus zijn gebouwbewonende broedvogels met vaste rust- en verblijfplaatsen. Doordat de dakpannen volledig sluiten en vrij uitvliegen vanonder de dakrand niet mogelijk is kan de aanwezigheid van nesten van gierzwaluw redelijkerwijs worden uitgesloten. De

woonboerderij biedt voor huismus mogelijkheden om tot broeden te komen. Bij controle tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van huismus aangetroffen, het was echter niet mogelijk alle potentiële broedplaatsen te onderzoeken. Omdat door de sloop van de woonboerderij meerdere potentiële nesten verdwijnen, leidt de ingreep mogelijk tot een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2. Het is daarom noodzakelijk nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismus in het plangebied te verrichten. Het verdient aanbeveling dit onderzoek uit te voeren volgens de richtlijnen van de Soortenstandaard Huismus (2014) van het Ministerie van Economische Zaken. Door te werken volgens de richtlijnen in deze soortenstandaard wordt een eventuele ontheffingsaanvraag door het bevoegd gezag vrijwel zeker in behandeling genomen. Een onderzoek naar het voorkomen van huismus bestaat uit drie onderzoeksmomenten in de periode tussen 10 maart en 20 juni.

Nesten van broedvogels uit categorie 5 worden alleen onder bijzondere omstandigheden jaarrond beschermd. Dit betreft bijvoorbeeld de in de omgeving van het plangebied voorkomende spreeuw (*Sturnus vulgaris*). Voor deze en andere soorten uit categorie 5 zijn in de directe nabijheid van het plangebied voldoende alternatieven voor handen.

- Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op jaarrond beschermde nesten (vaste rust- en verblijfplaatsen) van broedvogels uit categorie 1-4 zijn alleen op huismus van toepassing. Omdat negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van huismus in het plangebied noodzakelijk.
- Voor broedvogels uit categorie 5 zijn voldoende alternatieven beschikbaar. Wanneer niet buiten het broedseizoen gewerkt kan worden zijn mitigerende maatregelen (§5) van toepassing.

Reptielen

Uit de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van reptielen bekend. Het plangebied bevat geen voor deze soortgroep geschikte ecotopen (zoals voldoende schrale vegetaties met rustige, zonnige plekken). Het voorkomen van reptielen kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

- Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op reptielen zijn redelijkerwijs uitgesloten.

Amfibieën

In de nabijheid van het plangebied, aan de westzijde van Sprundel, komt de beschermde alpenwatersalamander (*Mesotriton alpestris*) voor. De verspreiding van de soort is hier zeer lokaal en beperkt zich tot een tuinvijver en de directe omgeving hiervan. Gelet op de afstand tot het plangebied en het ontbreken van voortplantingswater in of nabij het plangebied kan de aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Algemene amfibieën zoals gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) kunnen het plangebied buiten het voortplantingsseizoen gebruiken als landhabitat. Deze soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

- Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op beschermde amfibieën zijn redelijkerwijs uitgesloten. Voor algemene amfibieën is de algemene zorgplicht van toepassing.

Vaatplanten

In de nabijheid van het plangebied zijn geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten bekend. Binnen het plangebied ontbreken geschikte groeiplaatsen voor dergelijke, doorgaans kritische, soorten. De voedselrijke omstandigheden en het recente gebruik van het terrein moes- en siertuin sluiten het

voorkomen van beschermde vaatplanten redelijkerwijs uit. In de muren van de gebouwen groeien geen beschermde muurplanten. Tijdens het veldbezoek zijn in de tuin algemene plantensoorten zoals vogelmuur (*Stellaria media*), Robertskruid (*Geranium robertianum*) en klimop (*Hedera helix*) aangetroffen.

- Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op beschermde vaatplanten zijn redelijkerwijs uitgesloten

Overige soortgroepen

Beschermde ongewervelde soorten, zoals dagvlinders, libellen en weekdieren stellen zeer specifieke eisen aan hun leefgebied. Waarnemingen van strikt beschermde soorten uit de overige soortgroepen zijn niet bekend. Ook ontbreekt geschikt leefgebied voor deze soorten. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten. De voorgenomen ontwikkeling leidt derhalve niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming door deze soorten.

- Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op strikt beschermde ongewervelde soorten zijn redelijkerwijs uitgesloten

5. Conclusie en advies

Onderstaand worden de onderzoeksvragen (zie offerte) beantwoord en zijn ter voorkoming en verzachting van negatieve effecten op beschermde soorten voorzorgsmaatregelen beschreven. In tabel 1 zijn de resultaten per relevante soortgroep samengevat.

1. Zijn in het plangebied strikt beschermde soorten aanwezig of op basis van biotoopkenmerken te verwachten?

- Mogelijk, in het plangebied kunnen onder de Wet natuurbescherming begrepen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en/of huismus niet worden uitgesloten.
- Tijdens het broedseizoen moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van algemene broedvogels.

2. Ondervinden aanwezige strikt beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling?

- Ja, indien in de woonboerderij en/of het achterliggende bakhuis vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en/of huismus (alleen woonboerderij) aanwezig zijn, worden deze bij sloop van de gebouwen vernietigd.
- Indien sloop of rooiwerkzaamheden tijdens het broedseizoen noodzakelijk zijn, kunnen broedgevallen van algemene broedvogels negatieve effecten in de vorm van verstoring of beschadiging van nesten ondervinden. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming.

3. Zo ja, zijn er mitigerende maatregelen te nemen om deze effecten te voorkomen of verzachten?

- Ja, indien vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en/of huismus in de gebouwen aanwezig zijn, zijn voorzorgsmaatregelen van toepassing om schade aan aanwezige exemplaren te voorkomen. Daarnaast zijn compensatie maatregelen voor de verblijfplaatsen die vernietigd worden van toepassing.
- Ja, door de sloop- en rooiwerkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels worden negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling voorkomen. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin- of einddatum. Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van 15 maart tot 15 juli.
- Wanneer niet buiten het broedseizoen gewerkt kan worden, moet het plangebied voorafgaande aan de werkzaamheden door een ecooloog onderzocht worden op de aanwezigheid van broedgevallen. Ook is het aan te raden om snoeiafval en andere vegetatie die beschutting kan bieden aan broedvogels (ruim) voor het broedseizoen te verwijderen. Op deze wijze kan de vestiging van broedgevallen binnen het plangebied beperkt worden.

4. Is voor het project en de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

- Mogelijk, indien vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en/of huismus in de gebouwen aanwezig zijn is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.
- Voor het verstoren van broedgevallen is geen ontheffing mogelijk, bovenstaande mitigerende maatregelen zijn van toepassing.

Algemene zorgplicht

Bij uitvoering van werkzaamheden is ten allen tijde de algemene zorgplicht van toepassing (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze schrijft voor dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel als mogelijk voorkomen moeten worden. Dit betekent dat wanneer tijdens uitvoering van de

werkzaamheden een algemeen beschermde soort als konijn, veldmuis of gewone pad wordt aangetroffen zij de ruimte en tijd moet krijgen om een veilig heenkomen te zoeken. Indien nodig kunnen aangetroffen exemplaren verplaatst worden naar een naastgelegen ruimte waar geen werkzaamheden uitgevoerd worden.

Tabel 1 | Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten.

Soort(groep)	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Consequenties Wet natuurbescherming	Opmerking
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Algemene zorgplicht	Individuen ruimte geven te vluchten of deze verplaatsen
Vleermuizen	Mogelijk (woonboerderij en bakhuis)	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen noodzakelijk
Algemene broedvogels	Mogelijk	Nee	Geen	Werkzaamheden uitvoeren buiten broedseizoen of na controle door een ecooloog
Gebouw-bewonende soorten	Mogelijk (woonboerderij)	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen huismus noodzakelijk
Reptielen	Nee	Nee	Geen	Reptielen worden niet verwacht
Amfibieën	Nee	Nee	Algemene zorgplicht	Beschermde amfibieën worden niet verwacht
Planten	Nee	Nee	Geen	Beschermde planten worden niet verwacht
Overige soorten	Nee	Nee	Geen	Beschermde overige soorten worden niet verwacht

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van deze briefrapportage dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groeten,

Jaap Gijsbertsen MSc.
ecoloog